

KEMENESVIDÉK

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP

(„KISZELL és VIDEKE”)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISZELL és VIDEKE”)

Működésének ideje:

Lapkiadója és felelős szerkesztő:

Működésének kezdési ideje: 1904

1916. május 28. — 4. évfolyam 22. szám.

Musa Gyula

Cikkeknek és leveleknek a szerkesztőségbe küldésének határideje: minden vasárnap délután 3 óráig.

Kenyérkereset a háború után.

Nem tudhatjuk még, hogy a mostani megsemmisítő háború eulya meddig fog még a világra nehezedni, mégis már előtérbe lépnek azok a kérdések, melyek a békés állapotok visszatérésére vonatkoznak. A háború által közvetve és közvetlenül okozott pusztításokat jóvá kell tenni. Talán egy egész nemzedéknek a munkája fog kellenni az újraépítéshez, mely minden erőneknek a legvégéig való megfeszítést fogja kívánni.

Azok az energiák, melyeket a háború váltott ki, úgy közvetlenül a frontok hosszú harcainban, mint az ezek mellett lévő területek esendes táradhatatlan munkájában, a békében fognak teljesen érvényesülni. A háború tapasztalatait fel fogjuk tudni használni, sőt kényőelenek leszünk felhasználni, ha még akarunk felelni a reánk háruló feladatoknak.

Az a sok millió férfi, akit a háború a frontoknál foglalkoztatott, a háború után honvágya vezérelve hazatér. A háború után a hadviselés szolgálatában, mind vissza fog önzönleni s fel fogja keresni munkahelyeit, amennyire a sebesülések, betegségek és a munkaképesség engedni fogja.

Aránylag könnyen és egyszerűen fog ez menni a mezőgazdasági foglalkozási ágakban. A férfi-munka gyorsan meg fogja találni ott a helyét és a mezőgazdaság

hatalmas tevékenységében a csökkent munkaerő is megfelelően érvényesülni fog. Kivánatos lenne, ha falusi vidékekről származó, de különleges készséves, vagy ipari munkára ki nem képzett munkaerők újból a mezőgazdasági tevékenység körében találnának helyet. Itt nagy szerepet játszanak a „katonaközpontok” kérdése, mely intézmények nemcsak arra szolgálnak, — mint azt tévesen hiszik — hogy a hadi rakkarantánok ezáltal, lakó- és munkahelyet teremtsenek, hanem hogy mindenképp megelőzzék a telepítés által női és gyermekmunka, mely a háború alatt a mezőgazdasági üzemben annyira szükséges volt vissza fog térni természetesen határai köze. Az emberi munkával nem szabad rablogarzárdákról beszélni a háború alatt, ha azt akarjuk, hogy az erősebb megviselt nemzeti erő hamarosan feljuljon.

Nehezebb még a kérdés a városi foglalkozásoknál. A kézműves és ipari tevékenységnek. A tanult munkát, bárha csökkent munkaképpel fog is vissza kell térni, a háború után a városi munkahelyeken örömmel fogják látni. Az üzemek, saját szükségleteiktől kényyszerítve és segítve azon nagy találékonyság által, melyet éppen a háborúnak köszönhetünk, olyan munkamódszerek és eszközöket fognak találni, melyek a háború által megviselt munkásoknak a munka zavartalan menetébe való beilleszkedését meg fogják könnyíteni.

Tulaján nélkül mondhatjuk, hogy minden katonának még a tanulatlan munkában is, ha hasznát a háborúból, fog munkát és keresetet találni. Mindenesetre fog egy versenytársal találkozni, melyet a háború kényssere avatott a béke munkájának tartalékává: a nővel, sőt nem ritka esetben a saját asszonyával. A női munka területe a háború alatt nagyon kibővült. Ha a nő ma a műhelyben és a forgalomban nehéz férfimunkát végez, csak kivételesen történik és meg fog számolni a háború után. vagy legalább is csak ott fog megmaradni, ahol a férfimunkát még mindig hiányozni fog.

A háború nagyon elősegítette a női munkának az otthonon kívül való érvényesülését, de végtelenségig ez nem mehet.

Amint a városban dolgozó mezőgazdasági munkásoknak kiadják majd a jelszót: „vissza a földhöz”, úgy fognak kiadni a nőknek a jelszót: „vissza az otthonmunkához”. Ez az körülmény is követeli, hogy a női munkaerő nagy gondot kell fordítani a népesség számának pótlására, hogy a háború következtében pótolhatók legyenek. Anyavédelem, anyaság esetére való biztosítás, csecsemő gondozás, az állam beavatkozása a gyermek nevelésére és az ifjúság gondozására, a szociálpolitikai törvényhozás folytatása, mind olyan feladatok, melyek a háború után megoldásra várnak s melyeknek a

Csermák ezredes

Hős volt és magyar. Honvédek Ligetesen temették el. Az Ung völgyében minden gyermek ismeri a nevet. A magyar történelem lapjaira arany betűkkel vészték be a Csermák nevet. Még a kárpáti harcokban esett el az „uzsoki vezér”. Az első orosz invázió idején, csak maroknyi csapata volt az uzsoki vezérnek. És a ke-ménykezű katona ember mégse tűnődött, taktikusan, hanem odacsapta magát egy néhény zász négyével az orosz sáskahad elő és ütötte, verte, vágta, tépte őket.

Leírás az ezredesről

Akkor még csak alezredes volt. Hosszú he-tek barcai alatt lassankint mindenki megtanulta a nevet. A legutolsó határszéli kunyhóban is tudták, hogy addig nincs menekülésre, nincs ok félelemre, míg ott áll maroknyi csapatával az uzsoki vezér. Heteken át manőverezett néhány zászlóaljával, hogy megtévesztette, lekötötte, megbénította, összerakta a nálánál százszor is hatalmasabb orosz hadsereget, de alig tudott valamit mondani a lefolyt véres és hősielmes harcokról. A mit mondott, is csupa dicső, kedves epizód volt. Csupa olyan, amit csak örömmel látó szem, melyen számtalan lélek: ez az a halál veres kőrömben.

Fiatal székely újoncokat kaptam — meséli te egy ízben Csermák ezredes — és úgy meg-összevont az első agyulövéstől, hogy elfelejtet-tek tüzelni. Kiemeltem közülük egyet a lovas-érből, elkezdtem vele fel és alá sétálni, arra- batorogtatott a többi is és mind kibújt az- állásokból. Asnap háromszor mentek rohamra- egymásután hősien, asnap háromszor vetették- vissza az én fiam: a magyar honvédek, az orosz- rüherőt.

Igy mondta és elhalgatta, hogy arapnell és- golyószorban sétált fel és alá én hogy mind a- három rohamra maga vezetése a tüzet még soha- sem látott ifjú újoncokat.

Soha meg egyetlen egyszer sem húzódt- fedezékbe tükrözött alatt az ezredes ur. — Jegye- te meg halkán az adjuváns.

A tisztek és a legénység csodás hőstette- ket tudnak mesélni róla. Ő maga azonban egy- ről sem tudott vagy legalább is nem mesélt és- most már nem is fog többé mesélhetni. Még- Uzsoknál asiventűtötte egy ellenséges gonosz go- lyó. Csermák ezredes, az „uzsoki vezér” ki- hős volt és magyar. Hadd tüzelj és néhány sze- rény sort sűrjára hódoljunk jelöl.

Adjunk a vak katonáknak!

Furcsa ebéd.

Történt abban az időben — 1890 körül — amikor Lengyelország orosz kormányzója Konstantin nagyherceg volt.

A nagyherceget természetesen nem igen kedvelte a lengyel nép — sem nemes, sem pór. Annal meglepőbb, hogy akadt egy lengyel — Zulkovszki, a városi udvari színház komikus — a ki nagy rokonszenvenl húzódozott hozzá és es a rokonszenvenl kölcsönös volt: a nagyher- ceg hí barátjának tekintette a komikust. Talán azért, mert Zulkovszki bejáratos lévén a lengyel- körökbe, mindent megagott neki, ami ott elő- fordult.

Egy ízben imét tisztegett Zulkovszki a nagyhercegnél.

— No, mi jót hozott ide? — üdvözölte Konstantin.

A komikus mindjárt rátért a tárgyra. — Fenséged udhatja, hogy magas aszemé- lyet a lengyel nemesség és tisztak nem igen kedveli.

— Nem törődöm vele. — Ugyan én sem törődöm velük, de való- ban fáj, ha fenségedet oly rágalommal hallom hitalni, melyeket egy paraszt sem tűrne békén. — S mivel rágalomnak?

női- és gyermekmunka szabályozásában nagy szerepük lesz.

As ipari és kereskedelmi áramokban és iródákban a tulajdonos jóakarata és belátása pótolta a törvénynek elégtelen előrelátását. Szabályként kellene megállapítani, hogy a bevonult alkalmazottaknak helyeik fenntartassanak. Ausztriában is olyan rendeleteket kellene életbeléptetni, mint Magyarországon, ahol kimondták, hogy a hadbavonulás ténye az alkalmazotti viszonyt nem szünteti meg, csak fel függeszti a háború tartamára, melynek befejezése után az ismét hatályos lesz.

Ahol a háborúból visszatérő férfi női versenytársaival találkozik, ott annak a nőnek ki fog kellenni térni előle. De külföldben sokkal nagyobb reményeket fűstek a női munkához, mint amely jogosult lett volna. A kereskedelmi iskolák, gyorsíró- és gépiró-tanfolyamok a nők ezreit képezték ki a háború alatt, akik a háború után bizonyára hiába fognak alkalmazást keresni. A női munkaerő fölöslegnek munkabérlésorítási célokra való felhasználása ellen minden erővel küzdeni kell. Minden esetre be fogja a nőmunka tölteni azokat a réseket, melyeket a háború a férfimunkaerőn ütött.

Allami és más hivatalos állásokban, ahol szolgálati pragmatika van, egyszerű az alkalmazottak helyzete. Visszatérnek helyükre, mely rangjukkal és fizetésükkel fenntartott számukra. A közszolgálatban a nőket csak kezelői szakokban alkalmazták, egyébként a oszkkent munkaerő nagyobb munkát végzett. Ez a tény igen megfontolandó a közigazgatás reformjának szempontjából, melynél a vezető eszmének annak kell lenni: kevesebb, de jobban fizetett hivatalnok. Az a sok egyén, aki új közszolgálati állásokra vár, alig fog helyet kapni. A technikailag képzett egyének nem maradnak állás nélkül, mert a háború által elpusztult értékek újjáteremtésénél nagy szükség lesz rájuk. A tanítói állás terén szükség lesz új munkaerőkre, mert itt a háború nagy pusztítást vitt véghez. Orvosokra szintén szükség lesz. Anélkül kevésbé jogászokra, mert a jogi képzettségű közszolgálatban lévő egyének, mint nélkülözhetetlenek kevésbé voltak

hitve a veszélynek és számukra alig apadt meg. A fiatal tiszteknek és tisztjelölteknek nyitva lesz az utolsóleges szolgálataiba lépni át a háború után, ami által valószínűleg szintén az iskolázott elemnek egy része fog levesztést nyerni. Az iskolák reformja elengedhetetlen.

Gyors körutamon — írja továbbá a szerző — még a közép és kisebb iparúrok tulajdonosainál akarok megállani. Sok esetben az asszony vezette tovább a munkát. Sokszor megállt az üzem. Az üzletfelek másnóvá mentek; a hazatérő iparosnak előlőri kell mindent kezdeni. Hitellel való segítségek kell munkába lépnie. Erre előre fel kell készülni. Rokkant iparosok segítésére már most is szükség volna.

As annyira óhajtott béke talán gyorsabban fog bekövetkezni, mint hinni merjük. Ne lépjen meg bennünket, hanem találjon felkészülve azon munkákra, melyeket hozni fog. Tartós, biztos béke után vágyunk s ezért — fejezi be cikkét — meszelését, pontosan átgondolt gondolatoknak kell lenni annak, amellyel katonáinknak tartozunk.

Emléket a hősöknek!

A tavaszi napsugár szivárvány színeivel pompásik a mezők végtelenjein. Es felébrednek az alvó mezők. A virágos, illatos, szás örömtől gyuló természetben pedig felharsan az örök Hiet. A béke szózata. Szent misztériumok, földöntúli boldogságok akarása, csudás fantomok visiók körtáncra az Hiel, a mag; fenséges, mindent letipró hatalmával. Es az Hiel sendülése a szent tavaszban megfiatalítja a lelke-k örök mámorát, tüzzorosság gyulnak szerte a mezőkön: ünnepet űli a hatalmas élet.

.. Es eljönnek a szomorú, fájó éjszakák, borongós féltelmek véstjónál csenájében halk sikolyok szállnak az aetheren. Es a csontos képi Halál mindent elsőpró kasszája borsalmas szisegéssel arat

ja das kasszát. Hember-vér csordni kasszája alatt. Százcsereks milliók vére hullik. Es a borsalmas halál tovább arat és halnak és pusztulnak, kinban, fájdalomban: a nagyok, a nemesek, a hősök: az emberek... Győzött a Halál a hatalmas Hiet felett, győzött a nemlé az örök lét felett és tovább folyik a harc, tovább az embervér és látjuk mint pusztulnak sorra eszreink. Es mind a vér, a szent Hietek eszűnése, milliók fájdalma, könnye, gyásza, gyermekek jajja, anyák gyötrelmei, szegények pusztulása, kulturák összeomlása és mind mind a fájó nagy csapások egyetlen kufeteje: a Háború.

Harcok dúlnak szerte a világon, borsalmas gigászi hatalmas összecsapások. A modern kor Herossai küzdenek. Es a szent, nagy küzdelemben, a nagy világégés közepette mint egy gyönyörű órák a végtelen sivatagban, diárik boszorkán, uségeen, hatalmasan egy nemzet, — kiemelkedik az óriások között egy nép: magyar. Sorompóba állt a nemzet, apafával együtt szállt harcba, elszántan, bátran, féltelmet nem ismerve, vad lendülettel rohantak küzdelemben és győstek és diadolságot arattak, — a lelkuik sirt a boldogságtól, látva a lást, a nagy energiát ismét kitörni, amelyet egy évszázados múlt borsalmas küzdelmeiben már már holtak hittünk.

A kezdeményező lépés már megtörtént; egy a haza védelmében elesett hősök emléket megörökítő vállalat a hősök emléket márványban megörökíti és elhelyezi középületen szerte az országban. A márványtáblák egy-egy hősi dicsőségének maradandó emlékei fűnek mára az a táblákat... és kifejtve az eget és fenn hirdetik örökkön-örökké: a dicsőség, a bátorság, a győzelem fiaiak emléket.

— A nyomdabérlők rekvirálás A kormányrendeletére legközelebb megteszik a nyomdabérlők is szakszolgálatok rekvirálását. Ebben a kezdeményezésben nemcsak az ócska, hanem az új bérlők is bevonultatnak. A kormány gondoskodik, hogy a rekvirálás, amennyiben csak lehetséges, a nyomdak üzemképességét ne korlátozza.

— Bocssáson meg, fenség, de nem mondhatem meg.
— Csak bátran, ki vele, ne félj, hisz a bátorom vagy.
— As, mondják, hogy fenséged fagygy gyertyát eszik.
— S ki mondja ezt? Nevezd meg a nyomorultat és példásan fogom megbüntetni.
— Igen, bühbűdjenek, — felelt Zulkovszki — de csak enyhén!
— Helyes, elfogadom. Nevezd meg az illetőket.
Néhány napra es eset után a nagyherceg udvari ebédet adott, amelyre a lengyel nemesség kívül a főbb katonai személyiségek voltak hivatalosnak mezejikkel.
A „menü“ nagyszerűen sikerült, a finom ételek jókedvre hangolták a vendégeket.
A kormányzó asztalán jókedvében volt és kedélyesen társalgott a hölgyekkel.
As utolsó fogás után intett a nagyherceg a táblamesternek és figyelmeztette a vendégeket, hogy most foyják az ő kedvenc ételét felcsal.
Hosszu, aranyfedővel betakart tálat hoztak ki. A kormányzó leemelte a fedőt és a leghamis tisztánabb fagygygyertyák, azon újánlított, mosolygós a jelenlévőkre.
— Ismétlem, es kedvenc ételém, — jelezte meg szigorúan a nagyherceg a tábla

latva — és senkizsem mentek fel az étel tétel.
S a szavakkal egy gyertyát vett jára.
A vendégek keletlenül követték példáját. Ugyanannyi gyertya volt, ahány vendég.
As ámuló-b muló vendégek várták, mit fog tenni. Ha csak nekik is kell enniük. Konstantin nagyherceg, ujjai húzó fogva a gyertyát hatalmasan harapott belőle és úgy látzot, is lett neki.
— Tessék csak hozzáfogni, — bátorította gunyos, de ellenállhatatlan hangon a jelenlévőket.
S most elkezdtek a szerencsétlen hölgyek, nemesek, tisztak a fagygyat iszlelni.
Annyi bizonyos, ilyen komedenciát másra szabja csapják sem ettek.
Volt arcfintorgatás és a meg nem hód fagygyból oly elkecserezéssel és mennyiség lett kiköpné, hogy szinte az étiketten kívül esett.
Mialatt a jelenlévő nemesek a létezőbe eséshez közel voltak, Konstantin nagyherceg egy szopogatta gyertyáját, mintha cankerből lett volna. Ami nagyon természetes, mert míg a vendégek talvár fagygygyertyát ráigcsaltak, addig a nagyherceg jóírhan fogyasztotta el a...
— cankerből es vajból preparált gyertyát.
Mánap a haldokló — som kaphatott volna Varsóban orvost, mind látogatást volt tenni

fagygygyertyától megcsömörített főúri...
Egy besugó védkodása alapján így bűnt Konstantin nagyherceg főrangú lengyelekkel. Egy kedvelteitök meg magukul az oroszok már akkor és asóta mind a világháború kitörésig a lengyelekkel.
Tavaszi-hídás.
De jó így csöndbeberátnak Alnok ujjat róni kéjjel...
Virágillat mámorában,
A Természet oltáránál
Imádkozni leberátna
Szüvedelylel...
Eügyfákasító szép tavasznak
Illatterhes alkonyatján,
Csendbefeledt almódással,
Szent ihlettel merengem
Az Eüher titokzatos
Szép dalán...
Azurkék kupolák alatt
Csendülnek évegvarangok...
Virágoknak kelyhe reedül.
Feletük szabannak el
Sajtelmesen édes
Égi harangok
Ha búcsuzik majd szivamtól
A rózsaszín — szép élet.
Tavasznalkony édes csendjém
Testem virágos szép
Orgonabeker alá

H I R E K

— Hangverseny. A cseldömölki járási rokkant katonák alapja javára Czellőd mőlőkön, folyó évi június hó 4-én, esti fél 9 órai kezdettel nagyszabású hangverseny lesz a „Griff” szálloda termében. A hangversenyen közreműködnek: Kias József songoratanár és Holler Konrád Ssent Benedek-rendi tanár Pápáról, Fabián Gyula főreáliskolai tanár Szombathelyről, Kőcs Konrád hegedűművész Kőszegről, Sütes Gyula orvosstanhallgató Nagyváradról, Tóth Annuska (énekel) Pápáról, Deutsch Irma (szaval) és Barabás Ernő főtanító Czellődmőlőkről. A hangverseny fényesenek ígérkezik, az érdeklődés nagy s így az előre láthatólag szép anyagi sikerrel fog végződni.

— Érettségi hírtés. A hivatalos lap közli, hogy a kereskedelmi miniszter a szombathelyi államilag segélyezett közegyi felső kereskedelmi iskolához a folyó évi érettségi vizsgákra hivatali Strammer József m. kir. posta- és távirati főtanácsost küldötte ki.

— Közgyűlés A Magyarországi Munkások Rékántérsi Nyugdíjgyűlésé 65-ik szombathelyi fiókja 1916. június 1-én délután 2 órakor tartja a Köhler-féle vendéglőben rendez évi közgyűlést.

— Haditanfolyam. Az érettségiző és hadbevonult diákok részére a keltasszeminiszter által alrendelt egyhónapos haditanfolyam csütörtökön kezdődött meg a szombathelyi államilag segélyezett közegyi felsőkereskedelmi iskolában. A haditanfolyamra az interest volt növendékei közül 12-en jelentkeztek és még nyolc katonadiáknak van jogos tagja, akiknek nevsora, mint szabadsegélyezett, a hadügyminiszter az interest igazgatóságban leküldötte.

— H. H.ál a kávéházban. Tragikus halállal mult ki az elők sorából szerdán Kőrmenden a Lloyd kávéházban Hochinger Gesa kőrmendi mav. sebérpályaudvari penzárkaok Eppinger Isidor körmendi kereskedővel alos paritú jatszókat. Hee hinger egy negyed órai játék után egyszer csak a sivehus kapott, a kártya kibújtott keszéből és hol tan zuhant e a szekérl. A kávéházban tartászkodó katonatorokok segítségére siettek, más delugk azonban már nem akad, mint megállapítani, hogy Hochinger szívzselhűdés ölte meg. Hachinger halála mely részvéttel költöz egy pályatársai, mint a kőrmendi társadalom körében.

— Megfojtotta a gyarmakat. Közeg város határában a Cserhat major melletti forrás vizében egy csememő holttestére akadtak a napokban. A rendőrorvos boncolás megállapította, hogy az aprómagot lelkietlen anyja megfojtotta és aztán debta a forrásba. A közegyi rendőrnég a bestialis gyilkost Nemeth Katalin cserhatmajori család személyében kinyomozta, aki múltán beismerte bűnét, bevallottatnak a szombathelyi kir. ügyész seg. fogházába.

— Lábbelít kessék a hadbavonultak család tagjai. A honvédelmi miniszter rendelkezésén értelemében a katonai célokra alkalmatlan lábbelít ket a hadsegélyezés céljaira használniák föl és előszörben a hadbavonultak családtagjai között osztják szét. A hadbiztonságok most végzik az átadás munkáját. A miniszter Esterk városának már küldött is 1500 pár katonai cipőt, hogy ossza szét a bavenultak vagy elesettk segélynyorok és hozzátartozói között.

— Új rend a felmentések körül. A hadügy miniszter és a két honvédelmi miniszter együttes rendelkezésben tették együttesítvő a felmentések körül eljárásokat. Emesint annak, aki a fronton van, vagy utban a front fele — a felmentés az a becsütöttk közül is csak azokat szabad elbocsátani, akiknek a felmentés 48 órával előbb érkez meg a mentetelüket elindulása előtt.

— Rekvirálják a rézilleszkéket is. Az országosre folyó fémrekvirálás mindenképpen kedve az eredményekkel jár mindazonáltal szükség van arra, hogy a kőszegyi elajdonában levő amarektárgyak is a katonaság rendelkezésére bocsá

nyok eddig — a be
alól. A hadvédelmi-
legnagyobb
fordul a kőszeghez és kérti fogja a tulajdoná
ban levő rézilleszkéket átengedést. Mielőtt azon
ban a kivételnek sorát ejtették, gúndolákni fog
nak vasmól és egyéb anyagból való állások elő
állításáról, hogy az átengedett anyagokért nyom
ban megfelelő nagyságu és minőségű illeszkéket
feljuttaljanak.

— Faltófel a hadapród iskolába. A cs. és kir. kyalogszági hadapród-iskola I. évfolyamában az 1916—1917-ik tanév kezdésén (szeptember közepe) magyar honos ifjak részére nagyobb számban egészen ingyenes magyar állami alapítványi hely és több tandíjmentes hely fog beállítás végett rendelkezésre állani. A birodalmi tanácsban képviselt királyágok és országok területén levő polgári iskoláknak valamint a horvát polgári iskoláknak egyes osztályai azonban a hősépméltak megfelelő osztályaival egyenértékűeknek nem tekintendők. A m. kir. honvédelmi miniszteről

— Az új termék értékesítése. A Haditörvény Részvényrészlet egy legutóbbi igazgatósági ülésén döntött az új termék értékesítése ügyében. A határozatokat most a kormányhoz tartoznak feljövathagyas végett és így a kormány rövid időn belül közzéteszi azt a rendeletet, amely az új termék értékesítését fogja szabályozni. Bizonyossra vehető, hogy az új termék értékesítése az új gazdasági kampányban is kiérőrlag a H. T. ügykörében marad. A H. T. ezután is a jelenleg rendelkezésre álló bizományos szervezet segítéggel fogja a terméket lebonyolítani, még pedig oly módon, hogy a bizományosok mindegyike az egész ország területén minden korlátozás nélkül teljesíthet bevásárlásokat. A mai rekvirálási kőrmendenzár tehát az új kampányban megszűnik és ennek helyébe a szabad forgalom lép, amely kiérőrlag a H. T. bizományosai által gyarkorolható. Ezzel az intézkedéssel azt a célt kívánják szolgálni, hogy az értékesítésre kerülő gabona gyorsabban jusson el a fogyasztókhoz. A maximális árakat azonban fel fogják emelni. A kormány az idén a hatóságoknak, vállalatoknak és üzemeknek közvetlen vásárlási jogra engedélyt nem fog adni.

— A váltók évszai határideje. A hivatalos lap kormányrendeletet közli a váltók kereskedelmi utalványok és kőszakrtári jegyek bemutatásának és az ily papirokrokra vonatkozó évszafeltételeknek határideje tárgyában. A rendelet közli, hogy a lejárt valamint az 1916. évi augusztus 31. napjáig beszárlag lejárt váltók kereskedelmi utalvány és kőszakrtári jegy tekintetben a fizetés végett bemutatásra és a fizetés hiánya miatt évszai felvételére a korábban kiadott moratórium feloldó és azt kiegészítő rendeletekben megasztott határidőt a kormány a folyó évi szeptember 4-ig meghosszabbította. Es a rendelet nem érinti a halasztás alá eső váltók, kereskedelmi utalványok és kőszakrtári jegyek tekintetében a törvényi rendeletekben és moratóriumfeloldó deketben megállapított szabályokat.

Júnyok — szájunkban fekszik? A legújabb tudományos kutatások azt a meglepő tényt derítették ki, hogy nagyon sok lappangó betegség kútforrása saját szájunkban van. Néhány év előtt senki sem hitte volna el est, de mar kétségtelenül bizonyult és tudományos magyarázata olyan egyszerű, hogy minden lakos megértheti. A dolog a következőképpen

Lélegzés és táplálkozás sikkalmával számtalan, részint ártalmatlan, részint károsító baktérium kerül az ember szájába. Az ártalmatok között vannak olyanok is, amelyek a fogakat rontják, míg mások egyenesen betegséget okoznak. Ha most a szájüreget tisztátalan, a nyálkahár-

tya gyuladt, a fogakat pedig lepedék borítja, vagy pedig a fogak közt és az

odvas fogakban ételmaradékok vannak, akkor a bevándorolt baktériumok számmilliókra szaporodnak fel. Ha szájüregeinket naponta többször nem öblítjük ki fertőtlenítő folyadékkal (Odollal), akkor a szomora következmények csakhamar jelentkeznek. Lélegzetvételkor a baktériumok a tüdőbe kerülnek, vagy sebéseken, fogszipolyokon keresztül a véráramba jutnak, azonkívül anyagcserejüket alkalmával mérgeket termelnek, a melyek részben a vérbe, részben a gyomorba jutnak; így keletkeznek rosszullét, fejfájás, étvágytalanság, emésztési zavarok, a toroktáji mirigyek és a tüdő megbetegedése, sőt szem- és fülbajok és vérmergészet is megfigyeltek már. Hány neurastheniás ember futkos, aki ennek a nevetséges oknak (nevetséges mert mindenki könnyen segíthet rajta) közönségi szenvedéseit.

Nem tanácsolhatjuk tehát eléggé, hogy szokja meg mindenki a rendszeres fogápolást Odollal. A ki naponként következetesen használja az Odollt, az mai tudásunk szerint a lehető legjobb fogápolást gyakorolja.

— A tábéri csomagokatudva kelt a ránk válni. A közönség ismételt figyelmesetes elnére a tábéri csomagokban még mindig könnyen romló élelmiszereket is küld. Minthogy a táborba címzett csomagok elállítására és a címretek kezesz való juttatására sokszor nagyon kezeleményes és hosszadalmas, úgy, hogy a tábéri csomagokban küldött könnyen romló élelmiszerek kivált a nyári időszokban teljesen meghiúsulnak s nemcsak a címzettsnek válnak betelátozokká, hanem a közönséget is veszélyeztetik: a kereskedelmi miniszter kintt a figyelmeseteli a közönséget, hogy tábori könnyen romló élelmiszert ne postahivatal ennél fogva felhívja — a közönséget, hogy a tábéri csomagok feladás végett a jövőben gyitva vigyék a postára, ahol a csomag tartalmát átfogják vizsgálják és a csomagot csak akkor küldik tovább, ha a fel a posta.

Tanfai

KURTZ GYULA

Uj és használt
szagora, platinó, harnium és cim-
balom raktára.

Kölcseknének javítás és hangolása
helyben és vidéken is teljesítettek
Avult hangszerek újkeret becsatlakoztatnak

Az Első Magyar Államias Biztosító Társaság veszprémi főigazgatója

elfogad tűz-, jég-, betorési-, bal-
eset- szavatosságot, élet- és já-
radék biztosítást. A társaság
a legrégebb és legnagyobb ma-
gyar biztosító intézet; biztosítéki
alapjai meghaladják a 210 millió
koronát a így minden tekintet-
ben a legnagyobb biztonságot
nyújtják.

Irodahelyisége: Szabadi-utca 3. az-
földszint.

Képviselő: Suly László

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, mielőtt is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer közöl legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szer a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegokban 1,25 koronáért minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Perti, Vas stb. intézetinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, mielőtt is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kezeltetésére (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására stb. mindenkor ajánlják.

Lysoform- szappan

Finom, gyenge piperezszappan lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmas az érzékenyebb bőrre is: szépíti, megpuhítja és fiatalosá teszi a bőrt. Egy kis részlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára K 2.

Fodormenta Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájjal. Szájbüzt rögtön és nyomatékosan eltünteti és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint torokfájásnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízbe.

Eredeti üvegje 2 korona.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Kívánatra bármikor ingyen és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti
gyára Ujpesten.

Wotan

Lámpa

Árnyalt a kiadóvaldono, Vörösmarty-könyvnyomda és hullépkidóvállalat gyorsnyomdája Debrecenben, 1918.